

עמ"ת 68684/02/23 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית המשפט המחוזי בחיפה

עמ"ת 68684-02-23 מדינת ישראל נ' פלוני (עציר)

כבוד השופטת רבקה איזנברג	בפני
מדינת ישראל	עוררת
פלוני (עציר)	נגד
	משיב

החלטה

1. לפני ערר על החלטת ביהמ"ש שלום בחדרה מ"ת 52344-02-23 מיום 16.3.21 שהורה על שחרור המשיב למעצר בית מלא בבית אחותו בפיקוח מפקחים.

כנגד המשיב הוגש כתב אישום בגין עבירות של היזק לרכוש במזיד, 3 עבירות של תקיפה סתם, איומים וניסיון פגיעה כשהעברין מזוין. כתב האישום מתייחס למסכת אירועים מיום 15.2.23 שאירעה בבית משפחתו של המשיב בג'סר אל זרקא במסגרתם השתולל המשיב ושבר דברים בבית, הכה את אביו, דחף והפיל את אחותו, אים על אחיו כי יהרוג אותו, דחף והפיל את אחיו ואף ניסה להכותו באמצעות סכין.

בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של העורר עד תום ההליכים. המשיב הסכים לקיומה של תשתית ראיתית לכאורית ולקיומה של עילת מעצר (לטענתו, ברף הנמוך) וטען כי יש להורות על שחרור המשיב לחלופת מעצר.

2. ביה"מ קמא התייחס בהחלטתו לכך שבחוות דעת רפואית מבית החולים שער מנשה, מיום 26.2.23, נזכרו אשפוזים קודמים תוך אבחנה של מצב פסיכוטי משני לשימוש בסמים, או שימוש בסמים ללא מצב פסיכוטי ואולם נקבע כי בעת הבדיקה הוא אינו פסיכוטי וכי צוין כי המשיב זקוק לתכנית גמילה מסמים בכל מסגרת בה ימצא. ביה"מ קמא בחן את החלופה שהוצעה ושכללה הרחקה ממקום ביצוע העבירה אל בית אחותו של המשיב בפיקוח האחות, הגיס והסב. ביה"מ קמא קבע שהתרשם כי המפקחים מודעים לתוכנו של כתב האישום. כן נקבע כי כל אחד מהמפקחים מודע למורכבות הטמונה במשיב על רקע האשפוזים בעברו ושימוש בסמים ומוכן לקחת על עצמו את משימת הפיקוח באופן שדורש גם הקפדה על הטיפול התרופתי לו זקוק המשיב והבאתו לבית החולים שער מנשה ככל שיהיה נתון בהתקף או בהתפרעות. ביה"מ קמא הפנה לעברו הנקי של המשיב וקבע כי ניתן לגבש החלטה לשחרור לחלופה שהוצעה ללא צורך בתסקיר שירות המבחן.

3. לטענת ב"כ העוררת מאחר שמדובר בעילות מעצר סטטוטוריות ולאור הנסיבות הספציפיות על פיהן מדובר במי

שצורך סמים, נכנס ויוצא מבי"ח פסיכיאטרי לרבות צריכת אלכוהול ואמירת המשיב עצמו בדבר שמיעת קולות, לא ניתן היה להסתפק בשמעת המפקחים כדי לקבוע שיוכלו לאיין את מסוכנות המשיב. בעניין זה הפנה ב"כ העוררת לחקירת המפקחים ולהחלטת ביה"מ קמא אשר היה ער לפוטנציאל המסוכנות של המשיב והפנה את המפקחים לדווח לבי"ח שער מנשה במקרה של התפרעויות מצידו של המשיב.

4. ב"כ המשיב טען כי דין הערר להידחות שכן החלטת ביה"מ קמא מנומקת ונכונה. ב"כ המשיב טען כי לא ניתן לקבוע שבעת ביצוע העבירות היה המשיב במצב פסיכוטי, או כי לאחרונה השתמש בסמים קשים וכי אין די בעניין זה בהפניה למסמכים רפואיים משנים קודמות. ב"כ המשיב טען כי משביה"מ קמא שמע את המפקחים והתרשם מהם לחיוב, אזי לאור העומס הרב המוטל על שירות המבחן ולאור עמדת הפסיקה, צדק בביה"מ קמא בכך שלא הפנה את המשיב לקבלת תסקיר אלא הסתפק בחלופה שהוצעה.

דין

5. לאחר שעיינתי בחומר המונח בפניי וסקלתי את טענות הצדדים, שוכנעתי כי דין הערר להתקבל. אין ספק כי העבירות המיוחסות למשיב מקימות עילת מעצר סטטוטורית מכח חזקת המסוכנות הקבועה בסעיף 21(א)(1)(ג)(5) לחוק המעצרים ואף מחמת העובדה שמדובר בעבירת אלימות שנעשתה תוך שימוש בנשק קר-חזקת המסוכנות הקבועה בסעיף 21(א)(1)(ג)(4) לחוק. יודגש כי המסוכנות אף מתחזקת לאור מצבו הנפשי של המשיב והתמכרותו לסמים. בעניין זה אפנה לכך שמחוות הדעת הפסיכיאטרית מיום 26.2.23 עולה כי מכל האשפוזים הקודמים יצא המשיב עם אבחנה של מצבים פסיכויים משניים לשימוש בסמים וביום האירוע שוחרר מהמיון עם אבחנה שלשימוש בסמים (עובדה אחרונה זו נשמטה מהחלטת ביה"מ קמא). אמנם ב"כ המשיב הפנה לכך שהאבחנה ביום האירוע הייתה כתוצאה ממצא חיובי בשתן המעיד על שימוש בקנאביס. יחד עם זאת אין ספק גם כעולה מחוות הדעת הפסיכיאטרית המציינת מפורשות כי **"קיים שימוש מסיבי בסמים מסוגים שונים ומוכר למוסדיו מאשפוזים במצבים פסיכויים משניים לשימוש בסמים"** (עמ' 2 סיפא לחו"ד) וגם מהמסמכים הרפואיים שהגיש ב"כ העוררת במהלך הדיון, כי גם אם ביום האירוע לא נמצאה אינדיקציה לשימוש בסמים קשים, מדובר עדיין במי שצורך סמים מסוגים שונים ולא רק קנאביס.

6. אמנם על בית המשפט לבחון תמיד קיומה של חלופת מעצר בטרם יורה על מעצר עד תום ההליכים. יחד עם זאת בבש"פ 8171/06 **עבדלימוב גאורגי נ. מדינת ישראל** כבר הובהר ביחס לעבירות של אלימות במשפחה:

"אין להסיק מכך כי לעולם לא תימצא חלופת מעצר הולמת לנאשם בעבירות של אלימות במשפחה, או כלפי בן או בת זוג. עם זאת, בשל המימד הפסיכולוגי החזק וההתנהגות הלא רציונאלית, הטבועים בעבירות מסוג זה, שמור תפקיד מיוחד לתסקיר המעצר בקביעה אם ניתן לאיין את מסוכנותו של הנאשם בחלופת מעצר אם לאו" (הדגשה שלי ר.א.).

וכן ראה בש"פ 4224/19 **מדינת ישראל נ. מסאלחה**:

עמוד 2

"אני סבור כי בעבירות כבענייננו, במסגרתן מופעלת אלימות - פיזית ומילולית - בדל"ת אמותיו של בית המשפחה, כלפי בני המשפחה, מן הראוי הוא לפנות לשירות המבחן לצורך בחינה מקצועית של מסוכנות מבצע העבירה, וכן אפקטיביות חלופת המעצר המוצעת לרבות טיב המפקחים. ניסיונו והכשרתו המקצועית של שירות המבחן יכולים לסייע רבות לבית המשפט בבחינת יכולתה של החלופה לאיין את המסוכנות הנשקפת, מטבע הדברים, מאדם שחשוד בביצוע עבירות מסוג זה...." (הדגשה שלי ר.א).

7. כלומר הכלל ברגיל הוא שבעבירות אלימות במשפחה בטרם תינתן החלטה לעניין אפשרות שחרור לחלופת מעצר ראוי שבית המשפט יעזר בשירות המבחן. לא מצאתי כי במקרה דנן הוצג טעם המצדיק סטייה מכלל זה. בנסיבות שוכנעתי כי אף צודקת העוררת כי זה הוא המקרה בו, ביתר שאת, היה על ביה"מ קמא להפנות לתסקיר שירות המבחן.

ביה"מ קמא הפנה לכך שמדובר במשיב ללא עבר פלילי. עוד הפנה ביה"מ קמא לכך שהוצגה חלופה מרוחקת והמפקחים שהוצעו מודעים לתוכן כתב האישום ומוכנים לקחת על עצמם את משימת הפיקוח לרבות הקפדה על הטיפול התרופתי והבאת המשיב לבי"ח ככל שיהיה בהתקף/התפרעות. לפיכך קבע ביה"מ קמא כי תסקיר שירות המבחן אינו נחוץ.

אינני סבורה כי בנסיבות שצוינו, העדר עבר פלילי הינו טעם המצדיק סטייה מקבלת חוות דעת מקצועית בטרם תתקבל החלטה וראה בעניין זה דברי ביה"מ עמ"ת 5500-11-19 **מדינת ישראל נ. מלומד**:

"גם בהעדר עבר, וגם מקום בו החבלות אינן חבלות קשות, נוכח הנסיבות המצטברות לעיל, לא היה מנוס אלא להיעזר בגורמי מקצוע".

8. גם בהתרשמות מרצון המפקחים ליטול על עצמם את משימת הפיקוח וזמינותם, לא היה די בנסיבות. ביה"מ קמא היה ער בעצמו לנסיבות המיוחדות הנובעות ממצבו הנפשי של המשיב ומהתמכרותו לסמים ולכן התייחס לכך שהמפקחים הביעו נכונות לפקח לרבות הבאת המשיב לבי"ח שער מנשה במקרה של התקף או התפרעות.

במצב זה בו קיים סיכון ממשי להתקפים נוספים והתפרעויות, סיכון, לו היה ער גם ביה"מ קמא כאמור לעיל (זאת שהרי הורה למפקחים להביא את המשיב לבי"ח פסיכיאטרי במידה שיתרחשו), יש צורך בגורם מקצועי אשר יבחן טיב החלופה והאם ביכולתה להקחות את המסוכנות האמורה הנובעת מהמשיב, לרבות במצבים של התפרעות והתקפים. ללא בחינה וקבלת חוות דעת מטעם גורם מקצועי, לא ניתן היה לקבוע במקרה זה על רקע המסוכנות העולה מהמשיב, שהמפקחים, גם אם הם הינם שניים בכל עת, יוכלו לעמוד בפניו של המשיב ולפנותו לבי"ח במידה שייכנס להתקף או התפרעות. די שאפנה בעניין זה למצב המתלוננים אשר לא הצליחו להתמודד עם המשיב ונזדקקו לעזרת המשטרה, כמתואר בכתב האישום.

צודק ב"כ המשיב בהפנותו לכך שנוכח המחסור בקציני שירות מבחן הביע ביה"מ העליון את דעתו כי יש לשקול היטב אם יש טעם בהפנייה לקבלת תסקיר שירות מבחן ואולם גם בבש"פ 7892/22 **סולטנה נ. מדינת ישראל** אליו הפנה ב"כ המשיב הבהיר ביה"מ העליון כי במקרה בו לא ברור אם חלופת מעצר תסכון, או כשבית המשפט מתקשה לעמוד על קנקנה של החלופה הקונקרטית - יש מקום להפנות לקבלת תסקיר. במקרה

דנן, ביה"מ קמא אמנם התרשם לחיוב מהחלופה המפקחים שהוצעו ואולם, לאור כל הנסיבות שפורטו לעיל, לא ברור עם חלופה זו תסכון והאם יוכלו המפקחים לאיין את מסוכנות המשיב. בדיוק לצורך כך נדרשת בחינת גורם מקצועי אשר יבחן את כל הנסיבות, לרבות מצבו של המשיב ויכולת המפקחים המוצעים לאיין את מסוכנות המשיב. ודוק, שירות המבחן ייצא מנקודת הנחה כי המפקחים, כשלעצמם, נמצאו ראויים ע"י ביה"מ קמא ובדיקתו תתמקד ביכולתם לאיין את מסוכנות המשיב.

לאור האמור, אני מקבלת את הערר ומורה לשירות המבחן לערוך תסקיר מעצר בעניינו של המשיב וליתן חוות דעתו האם יש בחלופה שהוצעה ובמפקחים האמורים להקהות את מסוכנות המשיב.

שירות המבחן יגיש את התסקיר תוך 45 יום לביה"מ קמא.

ביה"מ קמא ייקבע מועד לדיון בפניו אשר יתקיים מייד לאחר קבלת התסקיר.

בשלב זה אני מורה כי המשיב ישאר במעצר עד החלטה אחרת.

המזכירות תעביר ההחלטה לשירות המבחן

ניתנה היום, ח' אדר תשפ"ג, 01 מרץ 2023, בהעדר הצדדים.